

NOVOMESTSKÝ SPRAVODAJCA

41. ročník | ISSN 1338-8223 | MK SR - EV 3966/10

12/2020
December 2020

Vážení čitatelia,

V rukách držíte posledné tohtoročné číslo Novomestského spravodajcu. V redakcii si nepamätáme, že by sme pre nejakú príčinu museli vynechať jedno číslo. Tak ako sa to stalo na jar, keď došlo k prvým obmedzeniam v súvislosti s koronavírusom a my sme nevedeli, či ho máme pre koho pripraviť. Boli sme doma, tleskali sme zdravotníkom a s hrôzou sme sledovali situáciu v Taliansku, Španielsku a vo Veľkej Británii. Prvá vlna nás zasiahla nepripravených, ale o to viac z nás vytiahla to najlepšie. Spolupatričnosť, ochota pomáhať, strach o našich seniorov a ohrozených spoluobčanov z nás robili lepších ľudí.

Leto bolo celkom príjemné, situácia sa upokojila a okrem rúšok v interiéri či kultúra v obmedzenom režime sme korunu nevnímali ako hrozbu. Ale jeseň nám ukázala, že nič sa ešte neskončilo a tak ako pri iných pandemiách, aj pri tejto udreľa druhá vlna vo väčšej sile. Prežívame akési deja vu z jari. Ale niečo sa predsa len zmenilo. Vytratila sa tá spolupatričnosť, rúška považujeme za obmedzovanie slobody, mnohí sa búria.

Každý z nás má prah trepezlivosti nastavený inak. Každý inak vníma správy a každý si inak vyhodnocuje zdroj informácií. No ani v takejto situácii by sme nemali strácať ľudskosť. Napriek neistote a strachu z nás môžu byť stále dobrí ľudia. A práve vianočné obdobie nám vnáša niečo lepšie, krajšie a viac myšlienok na ostatných.

Milí čitatelia Novomestského spravodajcu, čaro Vianoc je všade vďaka nám, preto by sme vám chceli zo srdca popriať, aby ste tento čas prežili v pokoji a harmónii, aby bola láska a pohoda všade okolo vás, aby ste našli pokoj v duši. Prajeme vám príjemné a pohodové prežitie vianočných sviatkov v kruhu rodiny a vašich najbližších. Kúzlo Vianoc nech nikdy nekončí a jeho najväčšími darmi nech sú rodina, láska a priatelia. Do nového roka 2021 predovšetkým veľa zdravia, osobných a pracovných úspechov. A, samozrejme, veľa lásky. Myslíme, že najdôležitejšie nie je koľko darčiekov, ale koľko úprimnej, nezištnej lásky nájdeme pod stromčekom. Pretože lásky nikdy nie je dosť. V novom roku všetkým prajeme, aby s rozumom vnímali to, čo sa okolo nás deje, vedeli rozoznať, čo je lož, manipulácia a čo je správne a podľa toho hovorili a konali. Aby sa ľudia stali citlivejší a všímavější jeden voči druhému. A hneď tento svet bude krajší. A nášmu Novomestskému spravodajcu tiež prajeme zas o čosi lepší a zdravší a krajší rok. Rok, ktorý bude bohatý na zaujímavé a pútavé témy, ktoré budeme vám, čitateľom prinášať.

Tatiana Brezinská a redakčná rada

102. VÝROČIE VZNIKU SPOLOČNÉHO ŠTÁTU ČECHOV A SLOVÁKOV

Drahí spoluobčania,

pred polrokom, keď som sa vám týmto spôsobom prihovárал pri príležitosti oslobodenia nášho mesta, sme si všetci mysleli, že ďalšie príhovory budú osobné... Bohužiaľ, nestalo sa. Opäť mi preto dovoľte pár napísaných slov.

V tomto období si pripomíname 102. výročie skončenia prvej svetovej vojny a zároveň 102. výročie vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov. Týmto udalostiam ale predchádzal jeden tragický moment z leta 1914, keď v Sarajeve padli osudné výstrely a smrteľne zranili následníka rakúsko-uhorského trónu arcivojvodu Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželku Žofiu Chotkovú. Atentát bol zámenkou na takmer okamžité vypovedanie vojny Rakúsko-Uhorska Srbsku. Týmto krokom sa spustila smrtiaca vojnová lavína, ktorú sa podarilo zastaviť až po štyroch rokoch – na jeseň roku 1918. Na jej začiatku nikto nepredpokladal, že už po pol roku budú v tomto lokálnom vojnovom konflikte zainteresované nielen ďalšie európske, ale aj ázijské štáty. Do výroby sa začali zadávať len komponenty súvisiace s vojnou a výdobytky vedecko-technického pokroku z konca 19. a začiatku 20. storočia, ktoré pred vojnou ľudstvu život uľahčovali, ustúpili do úzadia. Do bojov sa nasadili dovtedy nepoužívané nové ťažké zbrane, lietadlá, v bitkách na mori ponorky, použité boli aj chemické zbrane, ktoré spôsobovali ťažké popáleniny, oslepnutia a samozrejme smrť. Jednotlivé štáty financovali vojnové ťaženie na úkor vnútorného hospodárstva, čo viedlo k vyhladovaniu a zdravotným komplikáciám civilného obyvateľstva. Morálna devastácia vojakov a samozrejme aj vyčerpaných a vyhladovaných ľudí skazu len dokonala.

V takejto situácii bolo dovtedajšie usporiadanie Európy neudržateľné, vojna postupne menila jej tvár. Podobne ako mnohé iné európske krajiny, aj Rakúsko-Uhorsko bolo po štyroch krutých vojnových rokoch na pokraji hospodárskeho krachu. Návrhy cisára Karola I. Habsburského na reformy

v monarchii stroskotali, následne 28. októbra 1918 boli prijaté podmienky primeria a na troskách viac ako tristoročnej monarchie vzniká prvý spoločný štát Čechov a Slovákov – Československá republika.

Milí spoluobčania, dovoľte mi, aby som pri týchto významných výročiach vyslovil dve želania, a to, aby sa už nikdy neopakoval žiadny vojnový konflikt, lebo akákoľvek vojna znamená vždy nevinné obeť a hospodársky úpadok, a zároveň mi dovoľte, aby som vyslovil ešte druhé, ktoré je pre nás veľmi ľahko splniteľné: napriek tomu, že sa spoločné cesty Čechov a Slovákov už medzicasom rozišli, aby myšlienky a činy, ktoré naše bratské národy pred 102 rokmi spojili, zostali stále živé.

Jozef Trstenský, primátor mesta
Foto: archív mesta

KRÁTKE SPRÁVY Z MESTA

Výsledky 1. kola testovania antigénovými testami:

- na všetkých odberných miestach (OM) sa otestovalo: 11 943 občanov
- občania s pozitívnym výsledkom testu na COVID-19: 94, t.j. z otestovaných to predstavuje 0,79%
- počet obyvateľov starších ako 10 rokov (bez obmedzenia výšky veku, nakoľko sa prišli testovať aj obyvatelia starší ako 65 rokov): 17 300, t.j. účasť: 69,035%
- Počet slúžiacich na OM:
vojakov a policajtov na OM: 30 | dobrovoľníkov: 15 | admin. pracovníkov: 30 | zdravotníkov: 46

Výsledky 2. kola testovania antigénovými testami:

- celkový počet vykonaných testov (vrátane NsP a mestských soc. zariadení): 12 665
- počet testov s pozitívnym výsledkom na COVID-19: 31, t.j. z otestovaných to predstavuje 0,24 %

Od pondelka 16. 11. 2020 sa môžete naďalej bezplatne otestovať aj v Novom Meste nad Váhom, na Dibrovovej ulici (pri NsP, kde prebieha testovanie RT-PCR testami)

Testovanie antigénovými testami prebieha každý pracovný deň takto (odporúčanie):

- akútny stav (odporúčanie lekárom) 9.30 h - 11.00 h

- vaša požiadavka na test - 12.00 h - 14.00 h

(t.j. výkon testu od 8.00 - 14.00, od 11.00 do 12.00 prestávka na obed)

V Parku Petra Matejku a v Parku Dominika Štubňu Zámostského sa počas novembra uskutočnila výsadba desiatok nových stromčekov a drevín.

Vianočné trhy sa pre súčasnú pandemickú situáciu tento rok konať nebudú.

V Novom Meste nad Váhom sa za mesiac október uskutočnilo 6 sobášov. Narodilo sa 24 detí, z toho 11 dievčat a 13 chlapcov.

Zdroj: MsÚ | Spracovala: Tatiana Brezinská
Foto: Jana Krištofovičová

JEDENÁSTE RIADNE ZASADANIE MsZ

sa uskutočnilo 27. októbra 2020 v zasadačke na Palkovičovej ulici. Rokovanie prebiehalo podľa chváleného programu zasadania. Otvorením, schválením programu rokovania, určením overovateľov, podaním mandátovej správy a voľbou návrhovej komisie, pokračovalo rokovanie MsZ ďalšími bodmi rokovania.

MsZ na svojom riadnom jedenástom zasadnutí schválilo uznesením: č.252/2020-MsZ predĺženie podnájmu v nebytových priestoroch podnájmomcom:

- Oľga Mitošinková – UNIVERZÁL, 916 23 Pobeďím 210, IČO: 32780656
- Lekáreň TINA, s.r.o., Klčové 2089/39, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, IČO: 43901484
- Klub športového potápania FORKÝS, Tehelná 49, Nové Mesto nad Váhom, IČO: 31873421
- Dušan Rosypal – Škorpion, Karpatská26,915 01 Nové Mesto nad Váhom, IČO: 32779224

č. 252/2020-MsZ prenájom pozemkov od Rímskokatolíckej cirkvi farnosti Nové Mesto nad Váhom, J. Gábriša 60/21, za účelom realizácie stavby: Rozšírenie parku Petra Matejku - vybudovanie oddychovej zóny

č. 254/2020-MsZ odpredaj nehnuteľnosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 138/1991 Z. z. v znení neskorších predpisov, pozemku parcela registra C KN č. 4522 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 350 m², každému z vlastníkov bytov v podiele, ktorý im prislúcha podľa podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu

č. 255/2020-MsZ bezplatné nadobudnutie stavebných objektov a pozemkov do majetku mesta od spoločnosti RDP, s.r.o., L. Podjavorinskej 2575/3B, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, ako investora stavby „IBV Bzinská ulica, Nové Mesto nad Váhom, ktorý ich vybudoval v rámci – zmeny I. etapy a II. a III. etapy“

č. 256/2020-MsZ bezplatné nadobudnutie - darovanie polopodzemných kontajnerov MOLOK Domino Global v nadobúdacej cene 17 134,80 € vrátane DPH a pozemku parcela registra C KN č. 3674/19 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 30 m², ktorá sa odčlenila Geometrickým plánom č. 457/2020 zo dňa 04. 09. 2020 z parcely registra C KN č. 3674/6 zastavaná plocha a nádvorie, do majetku mesta Nové Mesto nad Váhom od spoločnosti Strojstav, s.r.o., Lipová 13, 971 01 Prievidza

257/2020-MsZ spôsob prevodu a podmienky obchodnej verejnej súťaže na odpredaj bytu v bytovom dome súpis. č. 332, vchod č. 18 na Weisseho ul.

258/2020-MsZ spôsob prevodu a podmienky obchodnej verejnej súťaže na odpredaj nehnuteľností - stavba – sklad súpis. č. 6298 na parc. č. 2449/105 a pozemok parcela registra C KN č. 2449/105 o výmere 937 m², ktorý sa nachádza v areáli bývalých vojenských skladov na Železničnej ulici v Novom Meste nad Váhom

259/2020-MsZ3. zmenu Programového rozpočtu mesta Nové Mesto nad Váhom na rok 2020

260/2020-MsZ delegovaných zástupcov zriaďovateľa v radách škôl a školských zariadení vo funkčnom období 2020 až 2024

261/2020-MsZ Konceptiu rozvoja a podpory športu v Novom Meste nad Váhom

262/2020-MsZ vstup mesta Nové Mesto nad Váhom do záujmového združenia právnických osôb - Únia miest Slovenka.

MsZ zobralo na vedomie:

- informáciu o plnení uznesení MsZ mesta Nové Mesto nad Váhom
- správu z 11. schôdzky MsR, konanej dňa 15. októbra 2020
- informáciu o výsledku obchodnej verejnej súťaže na odpredaj bytu č.14 v bytovom dome súpis. č. 332, vchod č. 18 na Weisseho ul.

*František Mašlonka,
zástupca primátora*

PRÍPRAVA VODIČA A VOZIDLA NA ZIMNÉ OBDOBIE

Začína sa zimné obdobie a z toho vyplývajú aj viaceré podmienky, ktoré musíme pri vedení motorového i nemotorového vozidla dodržiavať. Pre cyklistov platí známe: Jazda na bicykli na vozovke s námrazou a snehom je nebezpečná a treba si rozmyslieť nutnosť použitia svojho vozidla. Cyklisti majú vo väčšine prípadov veľký problém udržať na zladovatej vozovke bicykel v priamom smere. Vodičom motorových vozidiel tak stážujú už i tak náročnú situáciu spôsobenú nepriaznivým počasím.

Cyklista musí mať za zníženej viditeľnosti rozsvietené svetlá, vodič motorového vozidla stretávacie svetlomety. Denné svietenie môže byť použitý, iba ak je viditeľnosť dostatočná. Ak je hustá hmla, prší alebo sneží, na motorovom vozidle musí svietiť minimálne ľavé zadné hmlové svetlo. Jazdiť za zníženej viditeľnosti bez rozsvietených stretávacích svetiel je nebezpečné.

Vodič si musí motorové vozidlo na zimu pripraviť. Výbava vozidla na zimnú sezónu sa od letnej logicky odlišuje. Samozrejmosťou je aj preutie na zimné pneumatiky, dostatok zimnej zmesi v ostrekovačoch, kontrola hustoty chladiacej kvapaliny, stav akumulátora, dostatok PHM v prípade dlhšej trasy. Môže dôjsť k odstaveniu vozidla v kolóne kvôli rôznym neočakávaným komplikáciám. Ak sa na vozovke nachádza ľad, snehová vrstva alebo námraza, vozidlo kategórie M1 a N1 musí byť na všetkých nápravách vybavené pneumatikami na jazdu na snehu označené horským symbolom alebo pneumatikami s označením M+S (z angl. blato a sneh). Minimálna hĺbka dezénu u zimných pneumatík je 3 mm.

Vodič musí tiež predpokladať, že na jeho trase bude na vozovke súvislá snehová vrstva, ľad alebo námraza. Výhovorka „Nevedel som, že do rána nasneží,“ nebude pri cestnej kontrole, škodovej udalosti alebo dopravnej nehode akceptovaná. Za nedodržanie tohto ustanovenia cestného zákona môže dostať pokutu, ale hlavne to ovplyvní jazdné schopnosti vozidla, dĺžku brzdné dráhy a teda aj bezpečnosť cestnej

premávky. V zimnom období jazdíte so zvýšenou opatrnosťou cez mosty nad riekami a kanálmi, lebotu je vozovka chladnejšia, a rovnako aj na miestach, kde okolité predmety vrhajú tieň na cestu a vytvára sa či dlhšie drží poľadovica.

Ďalšou povinnosťou vodiča vyplývajúcou z cestného zákona je odstránenie z vozidla kusy ľadu a snehu, ktoré by sa mohli počas jazdy uvoľniť. Nestačí očistiť si iba časť predného skla pred vodičom. V zimnom období dochádza vo zvýšenej miere k dopravným nehodám. Budme preto všetci k sebe ohľaduplní a jazdíme čo najbezpečnejšie, aby sme ešte zbytočne nezvyšovali ohrozenie z pretrvávajúcej pandémie.

*Katarína Chlebíková,
členka komisie dopravného rozvoja mesta
Foto: archív*

DUCHOVNÉ SLOVO

Uzamknutý advent

Na summite G 20 významný politický líder vo svojom prejave pomenoval súčasnú situáciu ako svetový lockdown. Tento anglický výraz znamená v preklade uzamknutie, karanténu, zákaz opustenia určitej oblasti. Svet sa teda uzamkol! Uzavrel pre nebezpečenstvom nákazy, pred ohrozením zdravia a života. Nastúpilo mnoho obmedzení, zákazov i príkazov.... Áno, treba chrániť zdravie a životy, postupovať múdro. Ale zdá sa, že niekedy je ponúkaný liek horší ako samotná choroba. Sme viac chránení pred vírusom - ale omnoho viac doráňaní paralizou života civilných i cirkevných spoločenstiev, depresiami, ekonomickou neistotou, narušením rytmu vzťahov. Starší ľudia sa menej boja smrti ako osamelosti. Tá je pre nich neznesiteľná.

Vstupujeme teraz do adventu, čo v náboženskej terminológii znamená čakanie na príchod Boha do nášho ľudského sveta. Historický advent trval tisícročia a liturgický má štyri týždne. Aký bude tento? Taký uzamknutý advent? Ako ho prežiť zmysluplne, aby sme duchovne pookriali? Ponúkam do adventnej doby takúto výzvu: Urobme si 3-4 dni v týždni tzv. mediálny pôst. Nepozerať, nepočúvať a nečítať žiadne správy, nesurfujeme po internete, nezamotajme sa v sociálnych sieťach. A všetok čas, ktorý tak získame, venujme Bohu a blízkemu či nejakému trpiacemu človeku. Vymeňme on-line priateľstvá za živý vzťah k osobe tu vedľa mňa, za ktorú som zodpovedný. Vytvoríme si tichý priestor pre chvíle modlitby a Boh sa ozve. Advent uzamknutý voči balastu, ale otvorený pre prúdenie uzdravujúcej lásky.

Milí bratia a sestry, prajem vám milostiplný čas adventu i Kristovho narodenia. Božie požehnanie nech hojne zostúpi do vašich rodín, vzťahov i životných zápasov a nech zostáva s vami.

Blažej Čaputa, dekan

Nebezpečný odstup

Čas, ktorý vieme zastaviť, nás preniesol až do posledného mesiaca v roku. Ak by sme mali spolu vybrať, čím bol tento rok iný ako tie predtým, asi by sme sa zhodli, že celosvetová pandémia si vzala oveľa viac pozornosti, ako by sme si priali. Rastúce obavy a pocit neistoty nás tu v bezpečnej krajine a v našom pokojnom Novom Meste všetkých prekvapili. Prestali sme sa navštevovať, držíme si odstup a na srdečné objatie už ani nepomyslíme. Spolu sa učíme, ako si prejavovať lásku, poskytovať pomoc a byť tu jeden pre druhého inak ako doteraz. Múdro, bezpečne, zodpovedne... Máme nádej, že si snáď skoro budeme môcť byť zase bližšie. A v tomto očakávaní sa dostávame až do adventných dní, keď chceme byť štedrý, rozdávať lásku a pokoj. Pripomíname si narodenie Pána Ježiša Krista. Chceme mu byť bližšie, snáď dobehnúť to, čo sme cez rok zameškali. A určite si prajeme prejsť adventom bez stresu, bez zhonu.

Milí Novomešťania, prajem nám, aby sme neprehliadli to najdôležitejšie. Že Ježiš prišiel na tento svet kvôli mne a tebe, aby odstránil odstup medzi nami a Bohom, ktorý vytvorili naše hriechy. Prajem nám všetkým, aby sme si prestali robiť odstup od Pána Ježiša, ktorý nás tak veľmi miluje!

*Juraj Kočmunda
Kresťanský Zbor v NMnV*

COVID Vianoce neruší

Rok 2020 ostane zrejme v histórii zapísaný ako rok, keď malý vírus zrušil mnohé veľké akcie. Dlho pripravované kultúrne, spoločenské, športové aj cirkevné podujatia boli zrušené, alebo sa konali len v obmedzenej miere. Keď sa blíži koniec roka a s ním spojené sviatky, pýtame sa, či COVID nezruší aj Vianoce. Verím, že Vianoce COVID nezruší, naopak, tento zvláštny rok nám ponúka príležitosť prežiť špeciálne Vianoce. Niektoré tradície budeme zrejme musieť vynechať, ale to nám možno dá priestor a čas v našej duši na pozastavenie a zamyslenie sa.

Myslím si, že je veľmi potrebné, aby sme si uvedomili, na akom základe je postavený náš život. Toto bol rok plný stresu a napätia. Padlo mnoho vecí, na ktorých si ľudia zakladali. Možno prežívame strach o svoju budúcnosť a možno frustráciu a hnev.

A práve do tohto stavu našej duše zaznieva povzbudenie evanjelia. Práve na Vianoce si pripomíname, že sa stalo niečo, čo do rozvráteného sveta prináša odpoveď. Prajem vám, aby ste tieto sviatky porozumeli a prijali zvestovanie anjelov: „Nebojte sa! Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude radosťou pre všetkých ľudí, lebo v Dávidovom meste sa vám dnes narodil Spasiteľ, Kristus Pán. Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“ (Evanjelium podľa Lukáša, 2. kapitola, verše 10 a 14.)

*Matúš Moyzes
pastor zboru Apoštolskej cirkvi*

Keď očakávanie trvá príliš dlho

Naše túžby po normálnom spôsobe života sa v tomto roku, žiaľ, v súvislosti so šírením vírusu nenaplnili a ani nenaplnia. V biblickej Knihe prísloví čítame: „Očakávanie, ktoré sa preťahuje, núti srdce chorľavieť...“ (Pr. 13,12). Áno, v ostatnom čase pribudlo tých, ktorí zápasia s depresiami a ďalšími duševnými nemocami. Potrebujeme sa povzbudzovať, potešovať a pomáhať jeden druhému.

Pred viac ako dvetisíc rokmi národ Izrael napäto očakával splnenie Božieho sľubu ohľadne príchodu Mesiáša. Proroci síce potešovali, povzbudzovali, no dlhé očakávanie a pohľad na vonkajšie okolnosti národ iba ubíjal. Do tohto dusna a tlaku zrazu vyšiel príkaz od cisára v Ríme, aby sa uskutočnilo v celej ríši sčítanie obyvateľstva. Pre podmanené národy to znamenalo zvýšenie daní, teda iba stupňovanie utrpenia. Málokto čakal, že práve v tej dobe Boh začal uskutočňovať to, čo dávno sľuboval. Ten príkaz z Ríma bol vydaný aj preto, aby sa Ježiš mohol narodiť v Betleheme. Možno vtedy nikto nechápal, načo je to všetko dobré. Možno mnohí už strácali vieru v naplnenie Božích sľubov...

Priznajme si, že ani my nerozumieme, čo sa v tomto roku dialo okolo nás. Proti mnohým opatreniam sme sa búrili. Boh však na nikoho nezaбудol. Práve ten prvý advent je dôkazom toho, že akurát v čase najväčších tlakov On prichádza a prináša záchranu. Budeme Mu dôverovať?

*Lubomír Ďuračka
evanjelický farár*

Len Vianoce sú dňami lásky a pokoja?

Blížia sa nám vianočné sviatky, dni pokoja v kruhu rodiny, keď vidíme viac usmiatych tvárí a aj za tým často náročným nakupovaním túžbu dávať.

O čom sú vlastne Vianoce? Verím, že nám historici odpustia, keď si narodenie Ježiša pripomíname práve v decembri, ale to je všetko? Astronaut Apollo 15 James Irwin trefne povedal: „To, že Boh chodil po Zemi, je neporovnateľne dôležitejšie ako to, že človek chodil po Mesiaci.“ Žiaden krok, ktorý človek urobil voči vesmíru, sa nedá porovnať so zázrakom, že Boh vkročil z večnosti do času.

To nie je len historický fakt, ale aj realita, ktorá môže každému človeku zmeniť život. Každý vianočný dar časom zovšednie, ale máme niečo darované, čo má cenu života. Boh hovorí, že tak miloval ľudí, a myslel tým aj teba, že dal svojho syna, aby každý, kto v Neho uverí, mal večný život.

Čestne chcem priznať, že ma to dlhé roky vôbec nezaujímalo až do momentu, keď prišla do môjho manželstva vážna kríza a iné riešenie ako rozvod sme nevideli. Vtedy som z celého srdca volal: „Ježiš, ak si, chcem ťa poznať a pomôž mi!“ A On skutočne prišiel. Prenikla ma Jeho láska, prijatie a zrazu som svojej manželke či deťom začal dávať úplne niečo iné. Uplynulo odvtedy skoro dvadsať rokov, čo sa v mojej rodine tie sivé dni zmenili na vianočné.

Priatelia, Vianoce sú obrazom dávania a to najcennejšie, čo máme, je vzťah. Je vzácné byť spolu a o čo väčšiu hodnotu má vzťah s Bohom, ktorý dal, aby sme aj my mali z čoho dávať.

Prajem vám každému radostné obdobie Vianoc s tými, ktorých milujete a ktorí milujú vás.

*Peter Sloboda
Kresťanské centrum Oheň*

BUNGALOVO - MALÉ ZAMYSLLENIE NAD VZHĽADOM NAŠEJ DEDINY

Nedávno som kráčaľ jednou zo susedných dedín. Zbytočné menovať, podobných je naokolo neúrekom. Nová výstavba, domy moderné, fasády farebné až prechádza zrak. Balustráda, tepaný plot, mozaiková omietka, obklady všetkého druhu... A vtom, medzi tými skvostmi architektúry - stará stodola. Obyčajná stará stavba zo surovej tehly s hrubou omietkou, obitým štítom a sedlovou strechou. Ale ako tá stavba v tej záplave nevkušu dokáže pohladíť oko aj dušu!

Prečo je to tak, že v poslednom čase (myslím tým nie posledné roky, ale už veru niekoľko posledných desaťročí) sa na slovenskom vidieku nemá oko čoho zachytiť, prečo stará pajta niekedy upúta viac ako nový dom, prečo slovenská dedina nemá svoj vlastný charakter a štýl?

„Slovenská vesnice... Tam za řekou Moravou jsou ty vesnice hezčí, takové upravenější...“
Bohumil Hrabal

Možno to tak niekedy naozaj bolo, ale platí to ešte aj dnes?

Máme študovaných architektov, stavbárov, nové materiály, progresívne technológie, stroje, nástroje, domy sú určite kvalitnejšie, štandard bývania vysoký, ale prečo s tým nejde ruka v ruku aj stránka estetická?

Prečo tak radi chodíme do skanzenov? Kocháme sa starými drevenicami, ale aj jednoduchými murovanými domcami z kameňa alebo surovej tehly, ktorých vzhľad je nadčasový, hoci ich tvorcovia neboli študovanými architektmi. Obyčkle mali iba základné vzdelanie, ak vôbec, ale disponovali silným a vycibreným citom pre proporcie. Stavalo sa tak stáročia a pre každý región sa vyvinul vlastný, autentický typ domu.

Potom, v povojnových rokoch, sa na Slovensku, ba v celom česko-slovenskom stavebníctve rodinného domu udialo čosi, čo zrejme nemá vo svete obdobu. Nevieť, ako sa zrodil, ale zrazu tu bol a je: štvorcový pôdorys cirka desať na desať, dve trojdielne okná do ulice, päť - šesť schodov, podesta, stĺp... Ale čo je najcharakteristickejšim a neprehliadnuteľným prvkom - ihlanová strecha. Ako a prečo tradičná, osvedčená, neprekonateľná čo do účelu, vzhľadu, nákladov i konštrukcie sedlová strecha ustúpila tejto novote?!

„Niektorý dom akoby bol v krajine odjakživa. Sedí tak, že bez neho by bola akási chudobnejšia. A niektorý - ešte len kopú základy, už zavadzia...“

Ing. arch. Milan Krpelán, nositeľ viacerých ocenení za projekty, rešpektujúce tradičnú a autentickú architektúru

O pár rokov alebo desaťročí, ako životná úroveň rástla, objavil sa ďalší typ domu, ktorý pre podobnosť s istým predmetom poznáme ako krabícu. Ihlanová strecha je zrazu preč, namiesto nej máme ďalšie poschodie, pribúda atika, balkón, lodžia, rozpačitý dojem zostáva.

Tento typ domu bol v istých rokoch budovania socialistickej dediny uznaný ako jediný a ako taký a iba tento schvaľovaný okresnými stavebnými úradmi. Nejednej strane možno sympatická snaha o určitú jednot-

nosť, na druhej nepochopiteľné hrubé ignorovanie tradícií.

Niekoľko táto poznámka o velebení akýchsi direktív na úkor slobodného rozhodovania môže poburovať. Tu by som si po pár príkladov vybehol do krajín, ktoré poznám a kde takéto rozhodnutia majú pozitívny vplyv na ráz krajiny.

Jednou z nich je Rakúsko. Konkrétne také tie najirečitejšie alpské krajiny ako Salzbursko, Tirolsko, Korutánsko, Vorarlberg... Typickým stavaním týchto krajov je rozložitá chalupa s nízkym štítom a ťažkou sedlovou strechou. Neodmysliteľne k nemu patrí masívny biely komín, drevené okenice a červené muškáty v oknách. A, samozrejme, žiadny plot ani múr, ktorý by bránil výhľadu na širu okolitú krajinu. Ťažko si v tomto prostredí iný typ domu predstaviť. Nevieť, kde všade, ale určite v Solnohrade platí zákon o nutnosti zachovávať stavebný štýl, typický pre túto oblasť. A v podstate je ten zákon aj zbytočný, lebo snáď nikomu ani nenapadne stavať do tohto prostredia niečo iné.

Podobná situácia je aj v takom Provencalsku. Aj tu platí podobné, i keď v podstate zbytočné nariadenie. V Provence sa proste stavia po provencalsky. A potom to prostredie aj tak vyzerá, radosť pozeráť, radosť fotiť. Každý záber vhodný na pohľadnicu.

Zmena režimu u nás priniesla aj návrat slobody výberu - každý si môže postaviť, čo mu jeho vkus a peňaženka dovoľia. Chvíľu sa zdalo, že vývoj sa bude uberať pozitívnym smerom - dokladom je zopár dobrých príkladov, aké môžeme vidieť v novobudovaných lokalitách.

Ale v poslednom čase sa k nám dostal - ktovie prečo a akými cestami - absolútne nový fenomén. Exotický. Ešte aj meno má také irečité - bungalov. Bujnie (skoro som napísal, rastie“, ale to by nezodpovedalo pravde, lebo on sa krčí a jeho, low“ strecha ho tlačí kamsi k zemi). Bujnie ako tropická vegetácia v krajine, odkiaľ k nám tento klenot doputoval a správa sa ako invazívne rastlinstvo, ako boľševník či pohánkovec. Typické pre invazívne druhy je, že sa šíria na úkor druhov pôvodných, ktoré sú zatlačované do úzadia. Presne takto je to aj s týmto, prepýtujem, druhom, privandrovaným až odkiaľsi z Bengálska. Keď Briti v minulých storočiach kolonizovali Indiu, inšpirovali sa týmito ľahkými, jednoduchými a lacnými domorodými drevenými stavbami zvanými bangala a začali ich stavať ako núdzové obydlia. Tento atribút, teda núdzovosť alebo dočasnosť, má svoje opodstatnenie aj pri dovolenkových stavbách niekde pri mori. Ale v našich končinách zapúšťajú už hlboké korene a zdá sa, že na ne žiadny herbicíd nezaberá. Podľa tempa, akým sa šíria, by som sa nečudoval, ak by Slovensko niekto premenoval na Bungalovo.

„Dedinka v údolí, srdce ma zabolí, keď na teba spomínam...“
Ludová zo západného Slovenska

Čo bude s tebou ďalej, slovenská dedina? Koľko času bude treba, kým objavíme nový typ domu? Tempo sa zrýchľuje, nebude to asi trvať dlho. Bude ešte exotickjší, alebo už konečne objavíme náš, vlastný?

Ján Hubinský

OD BERGEROVCA K SLAVKOVSKÉJ BITKE

Novomestské námestie sa pomaly zbavuje svojich hluchých miest - medzier medzi domami, tzv. prieluk, ktoré boli donedávna smutnou pamiatkou na časy, keď mocní nášho mesta bez prejavu akejkoľvek úcty ignorovali hodnotu stavebných pamiatok na námestí aj mimo neho. O budovy sa adekvátne nestarali, a keď pamiatky schátrali, jednoducho ich dali zbúrať. Žiaľ, najrozsiahljšia prieluka pretrvala až do dnešných čias a tá nás trápi najviac. Stačí si pozrieť dobové pohľadnice, aby sme pochopili, o čom hovoríme - o východnej časti námestia s mohutným a dominantným Bergerovcom. Bergerovec zdobil námestie do začiatku 70. rokov 20. stor. Prázdny priestor, ktorý po ňom zostal, ohraničujú domy č. 16 a 18. Bergerovec navždy zmizol z aktuálnych mestských plánov a máp.

V čase, keď Bergerovec stál, vždy námestiu nedominoval. V 18. a 19. storočí bol dominantou námestia jednoznačne dom generála Jána Gilá-

niho - Gilániovec, v súčasnosti budova Podjavorinského múzea. Bergerovec svoju majestátnu podobu nadobudol až vtedy, keď ho rodina Bergerovcov na začiatku 20. st. obohatila o jedno poschodie. Pôvodný Bergerovec mal dve tváre. Jednu ukazoval z námestia a odtiaľ to bola pomerne nenápadná poschodová stavba, akých bolo na námestí viac. Z dnešnej ulice Júliusa Gábrisa to však bola honosná dvojposchodová šľachtická rezidencia. O jej barokovú podobu sa postaral barón František Věcei (Vécsey) z Hajnačky, ktorý budovu vyžienil manželským zväzkom s dcérou baróna Jána Gilániho Alžbetou Gilániovou. Věceiovcom sa v tomto dome dňa 23. júla 1739 narodil syn Szigbert a iná kariéra ako kariéra husárskeho dôstojníka sa od vnuka generála Jána Gilániho ani neočakávala.

Szigbert Věcei patril k elite vojenských husárskych veliteľov, do penzie odchádzal v roku 1802 v hodnosti maršala poručíka. Významné vojen-

Bergerovec, dominanta námestia, okolo r. 1918

ské úspechy dosiahol hlavne za prvej koalície vojny európskych monarchií proti Francúzsku v rokoch 1792 – 1797. Počas celého tohto vojnového stavu mu bol pobočníkom významný Slovák – kartograf Ján Lipský (1766 - 1826), rodák z neďalekej Sedličnej, dnes súčasť Trenčianskych Stankoviec. Ich vzájomný vzťah by sa mohol charakterizovať ako vzťah otca k synovi. Věče si Lipského natoľko obľúbil, že vo svojom testamente mu odkázal takmer celý svoj majetok, ktorý vzhľadom na jeho spoločenské postavenie nebol zanedbateľný. Svojho syna Augusta, s ktorým si nerozumel, v testamente vydedil. Tu sa však prejavil Lipského charakter a presvedčil svojho veliteľa, aby testament zmenil v prospech svojho syna.

August Věče, tak ako jeho otec, bol tiež vysokým husárskym dôstojníkom, svoju vojenskú kariéru skončil v roku 1848 ako generál jazdectva. Hoci Lipský sa zachoval voči Augustínovi Věčeovi charakterne, ich vzťah mal ďaleko od priateľstva. Husárska uniforma z nich však v jednej chvíli spravila spolubojovníkov. Bolo to 2. decembra v roku 1805. V tento deň, pred 215 rokmi, sa obidvaja ocitli pri moravskej dedine Slavkov, kde sa odohrala jedna z najvýznamnejších a zároveň najkrvavejších bitiek z čias napoleonských vojen. Nachádzali sa v tej istej vojenskej jednotke – v husárskom pluku Hesens-Homburg č. 4. V tomto vojenskom útvere neboli, samozrejme, na rovnakých pozíciách – podplukovník barón August Věče bol členom štábu pluku, ktorému velil plukovník Ján

Schody vedúce z Inoveckej ulice na Ul. Júliusa Gábriša. Vzácný záber na časť Bergerovca (vľavo hore), v ktorej sa nachádzala šľachtická rezidencia Věčeovcov. (Foto: Jozef Tučka)

Generál August Věče, účastník bitky pri Slavkove.

Významný európsky kartograf, husársky dôstojník Ján Lipský.

*Ruský cár Alexander I.
Zdroj: [https://en.wikipedia.org/wiki/File:Alexander_I_of_Russia_by_FKruger_\(1837,_Hermitage\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Alexander_I_of_Russia_by_FKruger_(1837,_Hermitage).jpg)*

Mohr, a Lipský veliteľom jazdeckého oddielu – eskadróny, pozostávajúcej zo sto mužov.

Keď sa za úsvitu po chladnej noci August Věče a Ján Lipský pripravovali so svojimi husármi pri obci Újezd na boj s Napoleonom, hustá hmla im nedovoľovala lepšie sa rozohliadnuť po okolí a zorientovať sa. Nemohli ani len tušiť, že severne od nich na návrší Žuráň stál ich nepriateľ, sám cisár Napoleon, fascinovaný vychádzajúcim slnkom. Veľké červené slnko predierajúce sa cez závoj hmiele, ktoré zakrývali terén budúceho krvavého bojiska, si cisár privlastnil. Odvtedy bolo jeho – slavkovské slnko, le Soleil d'Austerlitz, ktoré sa mu stalo symbolom tohto, ale aj ďalších vojenských víťazstiev. Hrialo ho ešte 10 rokov, pokiaľ mu definitívne nezapadlo na inom hroznom bojisku, pri Waterloo.

Spojenci sa hneď na začiatku bitky dali oklamať Napoleonom, ktorý zámerne nedostatočne zabezpečil svoje pravé krídlo pri obci Telnice. Rátal s tým, že sa spojenci rozhodnú svojou hlavnou silou odrieť na toto „slabé“ miesto jeho armády. Spojenecké jednotky urobili presne to, čo Napoleon očakával. Vo svojom strede opustili najstrategickejšie miesto bojiska – Pratecké návršie, a dali tak Napoleonovi príležitosť uskutočniť svoj „leví skok“ – zmocniť sa návršia a z neho zaútočiť do tyla spojeneckých vojsk, ktoré sa presúvali smerom na juh. August Věče a Ján Lipský boli na začiatku bitky na tom najexponovanejšom mieste bojiska – na ľavom krídle spojeneckej armády, a ich úlohou bolo „očistiť“ obec Telnice od Francúzov. Bola to ťažká úloha, pretože jeden z kľúčových momentov Napoleonovho plánu bolo stoj čo stoj uhájiť juh bojiska, a to až dovtedy, pokiaľ nedorazí posila,

ktorá už bola na ceste. Ján Lipský so svojimi husármi zvedol o Telnice kruté boje. Lipský bol aj jeden z hlavných aktérov zriedkavého úspechu spojencov, keď husári Věčeio jednotky, do ktorej Lipský patril, v boji o vršok pri Telnici pobili množstvo Francúzov a 300 ich zajali. Veliteľ pluku plukovník Ján Mohr a podplukovník August Věčeio dostali za tento čin rytiersky kríž radu Márie Terézie. Podľa všetkého takého vyznamenanie mal dostať aj udatný husársky veliteľ Ján Lipský, ale to, samozrejme, len v prípade, keby ho naň barón Věčeio navrhol, a ten to zjavne neurobil. Lipský si z bojiska odniesol len následky zo zranenia, ktoré mu okrem iného zapríčinili predčasný odchod do výslužby.

Ludia žijúci na území Slovenska sa za normálnych okolností mohli dozvedieť o slavkovskej bitke nanajvýš na druhý deň. Obyvatelia viacerých miest a obcí ležiacich neďaleko moravských hraníc však vedeli už od rána, že kdesi na Morave sa rozpútalo vojnové peklo. Dnes to znie až skoro neuveriteľne, ale zlovestné hrmenie diel od Slavkova bolo počuť podľa beckovského kronikára až do Nového Mesta a jeho okolia.

Uplynulo len päť dní od porážky spojencov a Novomešťania mali príležitosť vidieť účastníkov slavkovskej bitky na vlastné oči. Neboli to však radoví vojaci, poznačení psychicky aj fyzicky porážkou, ale výkvet ruského vojenského jazdeckta. Boli to príslušníci cárskej gardy, ktorí sprevažali samotného ruského cára Alexandra I. Cár so svojim sprievodom do Nového Mesta zavítal krátko predpoludním 7. decembra 1805. V novomestskej prepozitúre sa stal hosťom prepošta Antona Gabelkhovena, ktorý ho pozval do refektára na obed. Prepošt bol hádam ten najvhodnejší človek, ktorého mohol stretnúť nešťastný cár na ústupovej ceste do Ruska.

Gabelkhoven bol vzdelaný, rozhladený 45-ročný kňaz, mecén a znalec umenia, ktorý veľa času strávil vo Viedni a jeho priateľmi boli významní viedenskí umelci, medzi ktorých údajne patril aj Ludwig van Beethoven. Ovládal niekoľko jazykov, s cárom konverzoval po nemecky, ale vraj aj po rusky. Rozhovor cára tak dojal, že mu daroval na rozlúčku drahocenný prsteň. Po skončení obeda cár pokračoval v ceste do Trenčína, jazdiac pritom na koni, ktorého mu poskytol gróf Ján Ludovít Čáky.

Refektár novomestskej prepozitúry, kde 7. decembra 1805 obedoval cár Alexander I. (Foto Jana Krištofovičová)

Prostredníctvom grófa Čákyho sa dostávame opäť k budove Bergerovca, resp. k šľachtickej rezidencii, ktorá do roku 1779 patrila Szigbertovi Věčeimu. V tomto čase v nej totiž už býval gróf Ludovít Čáky so svojou rodinou. Manželkou mu bola Terézia Révayová, vnučka generála Jána Ghilániho. A ako by toho zaujímavého nebolo dost, tak ich dcéra Anna Čákyová sa vydala za grófa Augusta Věčeioho, syna husárskeho veliteľa od Slavkova, grófa Augusta Věčeioho. V roku 1859 manželia nadobudli v dedičskom konaní budovu „Bergerovca“, a tak po 80. rokoch sa šľachtický rod Věčeiovcov vracia do svojej pôvodnej novomestskej rezidencie, po ktorej, žiaľ, v súčasnosti niet ani stopy.

Jozef Karlík

STÁLA DIVADELNÁ OCHOTNÍCKA SCÉNA PRI MsKS OSLAUVJE ŠESŤDESIATINY

(pokračovanie z predošlého čísla)

Divadelný súbor dospelých Javorina

Mládežnícky divadelný súbor pri SDOS sa prezentoval v marci 1961 inscenáciou hry Úbohá Anička od Pavla Goliu v réžii Anny Kubánovej.

Neskôr DS Javorina podnikol záujem o amatérske divadlo medzi žiakmi Vojenského učilišťa podjavorinských partizánov (VUPP) v Novom Meste nad Váhom v nižších vekových kategóriách, a tak v DS Javorina sa vykreovalo štúdio mladých Javorinka. Štefan Psotný našťudoval s nimi v roku 1986 rozprávku Cínový vojačik. Na XV. ročníku festivalu ČSLA v odboroch divadelného umenia ASUT '86 získala druhé miesto. Ďalšími hrami z mnohých v repertoári bola príťažlivá hra Rudyarda Kiplinga Kniha džungle (1987) a Rozhodnutie od Alexeja Dudareva (1988).

V roku 1984 sa členkou SDOS stala PaedDr. Mária Kubovicová, ktorá sa o dva roky neskôr ujala vedenia MDS Javorinka a tak vznikla režisérka dvojica. V spoločnej práci sa Mária Kubovicová a Štefan Psotný pokúsili o hudobno-pohybové vyjadrenie života a problémov mladých ľudí pod názvom Keď nie si s nami, nebuď proti nám... (1991). V roku 1992 ako typ pohybového divadla uviedli filozofickú alegóriu Š. P. Lúčana Cirkulár, spracovanú na motívy poviedky Rudyarda Kiplinga Rozprávka o pramatke Kengure.

Ako druhú premiéru v tomto roku uviedli muzikál Jednotkári od Pavla Dostála. Na XXI. ročníku celoarmádneho festivalu v odboroch slovesného a divadelného umenia ASUT Bechyně '92 získala druhé miesto.

Z dôvodu nedostatku chlapcov v súbore si režiséri do sezóny 1992/93 vybrali hru Dom Bernardy Alby Od F. G. Lorcu. Jej premiéru uviedli vo februári 1993. Hra bola u odbornej obce mimoriadne pozitívne hodnotená. Prezentovala sa na I. ročníku festivalu Novomestské slovo '93, na II. ročníku divadelnej prehliadky v Tlmačoch Divadelné dni pod Slovenskou bránou, na XIX. Divadelných Šuranoch – Divadelnej slávnosti južného Slovenska, celoslovenskej prehliadke základnej kategórie. Na pozvanie umeleckého šéfa Divadla Astorka Korzo '90 Mariána Zednikoviča účinkovalo novomestské ochotnícke divadlo po prvýkrát na profesionálnej divadelnej scé-

ne. Bolo to v máji 1994, keď MDS Javorinka predstavil tragédiu F. C. Lorcu Dom Bernardy Alby bratislavskému publiku. Dokopy mala hra osemnásť repríz.

V novembri 1993 uviedol MDS Javorinka premiéru svojej prvej monodrámy Zvonenie od Radka Komoráša v réžii a zároveň v jej hereckom stvárnení Zuzany Moravcovej. Svoj herecký talent pretavila štúdiom na VŠMU v Bratislave do svojho profesionálneho života (DAB Nitra). Riziko vo tehotný od Jána Drgonca a Andreja Ferka, sci-fi komédia o epochálnom objave, bola premiérovaná vo februári 1994. Tragédia Antigona a Kreón a Nekompromisné rozhodnutia (1994) bola autorská práca Márie Kubovicovej a Š. P. Lúčana spracovaná na motívy Sofokla a J. Anouilha Antigona. Nové Mesto nad Váhom reprezentoval na III. ročníku divadelnej prehliadky amatérskych súborov kategórie C západoslovenského kraja Divadelné dni pod Slovenskou bránou v Tlmačoch, na II. ročníku Novomestského slova '94. Ďalšími titulmi boli bláznivá rozprávka nielen na dobrú noc Nebeská návšteva od Vlady Laca (1994), Ajhľa, bájky od Jany Melichárkovej (1995), Plánka od F. G. Lorcu (1996), Mravčania od Romana Poláka (1997), Čachtická pani od Jána Bottu a Luby Hájkovej (1998), Pokojný úsvit od Borisa Vasiljeva (1999), Znamky života od Jane Martinovej (2000), Klebetnice od Carla Goldonih (2002), Malý krvný obeh od Augustína Kuchára (2007), hra so spevmi Príbeh „možno“ obyčajný od Márie Kubovicovej a Štefana Psotného (2015). Na realizácii hry Revizor od N. V. Gogoľa (2001) je zaujímavé, že všetky mužské postavy boli obsadené ženskými protagonistkami. MDS Javorinka sa pravidelne so svojimi hrami prezentoval na regionálnej prehliadke ochotníckych súborov Hollého Moravské Lieskové.

V súčasnosti nacvičuje hru Pokojný úsvit od Borisa Vasiljeva a v marci 2020 mal odohrať v premiére inscenáciu kolektívnej tvorby MDS Javorinka s názvom Derniera, ktorá vznikla z projektu Prázdny s divadlom (2019), tematicky zameraného na prisľovia a porekadlá v slovenskom jazyku. Opatrenia zamedzujúce šírenie koronavírusu odsunuli jej premiéru na október 2020.

MDS Javorinka spolupracovala i so Slovenským skautingom (15. zbor Javorina). V réžii Michaely Švachovej našťudovali hru Koláč šťastia (2010).

Detský divadelný súbor Javorinčatá

V roku 1984 začal pri MsKS pracovať detský divadelný súbor pod vedením vtedajšieho riaditeľa MsKS Ivana Šelepáka. Jeho zásluhou sa vytvorila cesta k tomu, aby vznikol detský divadelný súbor Javorinčatá, ktorý sa včlenil do Stálej divadelnej ochotníckej scény pri MsKS v Novom Meste nad Váhom. Jeho zakladajúci vedúci sa prvý rok venoval vyhľadávaniu talentov a pripravoval podmienky na nácvik konkrétnej hry.

Do tohto diania vstúpil Štefan Psočný, ktorý mal skúsenosti v režijných prácach s dospelými hercami. Nácvik hry Cínový vojačik od Sášu Lichého však z technických príčin nedokončil.

Počet priaznivcov Tálie z radov žiakov novomestských základných škôl sa rapídne zvýšil, a tak zriaďovateľ MsKS vytvoril priestor, podmienky a predpoklady pre činnosť tohto súboru, ktorý nadviazal na dlhoročnú tradíciu detského divadla v meste. Vďaka skvelej spolupráci a záujmu mohol režisér Štefan Psočný nacvičiť s deťmi rozprávku L. Usťinova a O. Tabakova Snehulienka sedem trpaslíkov (1987).

V sezóne 1987/1988 do režijnej spolupráce so Štefanom Psočným intenzívne vstúpila PaedDr. Mária Kubovicová. Spoločne našťudovali v roku 1985 nedokončeného Cínového vojačika od Sášu Lichého (1988), Lietajúcu triedu od Josefa Mlejnk (1989), s ktorou v apríli 1989 vystúpili na Krajskej prehliadke detských divadelných súborov v Galante.

Na inscenácii hry Kniha džungle od Rudyarda Kiplinga (1990) pracovala režisérka dvojica s 52 detskými hercami.

V hre Veselé narodeniny od Márie Kubovicovej a Štefana Psočného (1991) účinkovalo viac ako 40 detí a zo súťaží nižšieho stupňa postúpili na celoslovenskú prehliadku bábkarských súborov a sólistov IUVENTA '91 do Bratislavy.

Hra Bábkový kráľ od Urszuly Koziolovej (1992) získala na Okresnej prehliadke detských divadelných a bábkarských súborov okresu Trenčín v Nemšovej hlavnú cenu.

Hra z prostredia školy Čo vy na to? od Márie Kubovicovej a Š. P. Lúčana (1993) na súťažnej prehliadke dramatických súborov detí západného Slovenska Senická divadelná jar v Senici získala druhé miesto.

Hra Rozprávka z kufra od Jana Vladislava (1994) reprezentovala okres Trenčín na súťažnej prehliadke dramatických súborov detí západného Slovenska Senická divadelná jar v Senici. S hrou Šípková Ruženka od Ireny Ruzičkovej, Márie Kubovicovej a Štefana Psočného (1995) okrem iného vystúpili na Dňoch amatérskej kultúry okresu Trenčín, ktoré sa konali v Bratislave-Dúbravke. Kratšie dramatizácie: Kto je osoznejší (1994), Veľké starosti (1994), Dedo a líška (1994), Pavúk a svätajánska muška (1994) (všetky od Jána Ozábala), Kohút Svetapán od Milana Pavlíka (1994) tvorili komponovaný projekt vytvorený z početnej základne detského divadelného súboru. Boli tiež súčasťou jednej z aktivít, ktorou DDS prispel k výchovno-vzdelávacej problematike na základných školách a ktorú realizoval v programe Slovo o divadle (1992 - 1997). Cieľom bolo prehĺbiť teoretické vedomosti a estetické čítanie

žiakov v oblasti divadelného a dramatického umenia, a to spojením odborného výkladu s názornými príkladmi a ukázkami. Odbornú spoluprácu ponúkla Katarína Hašková, metodička pre divadlo v RKS Trenčín.

Jesenná rozprávka od Boženy Čahojovej-Bernátovej (1996) získala na Okresnej súťažnej prehliadke detských divadelných a bábkarských súborov okresu Trenčín druhé miesto.

Súbor uviedol hru Korálky z dievčenských slz od Alexandra Antakoľského, Márie Kubovicovej a Štefana Psočného (1997) aj na krajskej prehliadke detskej dramatickej tvorivosti Rozprávkové javisko v Púchove. Pri realizácii tejto hry má nezištný podiel hudobný skladateľ Ervín Kliment. Skomponoval hudbu k pesničkám a pomohol pri technickej realizácii hudobného sprievodu v hre.

Na Rozprávkom javisku v Púchove zažiarila aj Lietajúca trieda od Josefa Mlejnk (1998) a muzikál Jednotkári od Pavla Dostála (2000).

Ďalšími našťudovanými titulmi, ktoré potešili detského diváka boli: O troch krásach sveta od Jána Kákoša (1999), Rozprávka o domčeku na polianke od Františka Čečetku (1999), Človek a had od Jána Ozábala (2000), O stratenom mačiatku od Aleny Drahokoupilovej, Strakáčik od A. M. Rangströmovej (2000), Vaska, nespi! od Petra Hudáka.

Pri nácviku hry Kubo od Jozefa Hollého režiséri spolupracovali s detským folklórnym súborom Čakanka a svoju štrnástu inscenáciu ako derniéru v sezóne 2002/2003 odohrali v Dome umenia v Piešťanoch.

Hru Aký požičaj, taký vráť! od Adely Petreovej a kol. (celkovo 11 repríz) predviedli aj pre žiakov - Slovákov zo Srbska a ich spolužiakov zo SOŠ v Starej Turej, ktorí sa na inscenácii herecky a technicky tiež podieľali.

Gašparko (všeličoho liečiteľ) od Márie Kubovicovej a Štefana Psočného (2011, 2012) sa hral aj ako benefičné predstavenie s finančným výťažkom pre sociálne znevýhodnenú rodinu.

V roku 2017 uviedli premiéru hry Korálky z dievčenských slz od Alexandra Antakoľského, Márie Kubovicovej a Štefana Psočného. Režisérka dvojica Mária Kubovicová – Štefan Psočný však zvolila iný spôsob realizácie.

Hra Rozprávkový svet od Mateja Raaba a kol. (2019) v réžii Márie Kubovicovej spracúvala ekologickú tému. V novembri 2019 bola zaradená do programu v rámci projektu Ekodielne, ktorý sa konal v DK Javorina na Starej Turej. Jej základná myšlienka vychádzala z letnej aktivity Prázdniny s divadlom (2018), ktorá bola tematicky zameraná na životné prostredie.

DDS Javorinčatá v spolupráci s MDS Javorinka našťudoval hru vo veršoch Kto to kedy videl??? od Ivana Fiedlera (2014, 2015) a zúčastnil sa s ňou na Celoslovenskom literárno-dramatickom súťažnom festivale pre deti a mládež vo Svite.

Mária Kubovicová

(pokračovanie v ďalšom čísle)

FESTIVAL VEDY A TECHNIKY PREBIEHAL ONLINE

Už šesť rokov pôsobí v Novom Meste nad Váhom AMAVET klub č. 956 ako člen občianskeho združenia Asociácie pre mládež, vedu a techniku (AMAVET), ktorý združuje zvedavé deti so záujmom o vedu a techniku nielen mesta, ale aj zo širokého okolia. Náš klub vyvíja rôznorodé aktivity, od besied s vedcami a zaujímavými osobnosťami, cez vzdelávanie, až po exkurzie a výlety. Podarilo sa nám zorganizovať výlet do CERN-u vo Švajčiarsku, aj výpravu po stopách vynálezcu Nikolu Teslu v Chorvátsku. Druhý rok v rámci klubu funguje elektrotechnický krúžok pod vedením lektora Vladimíra Bezáka, kde sa deti pravidelne stretávajú a zoznávajú sa s elektronikou a programovaním. Začínali s programovateľným LEGO Mindstorm a dnes už pracujú aj s Arduinom a vytvárajú a programujú rozmanité výrobky. Naši členovia

sa pravidelne zúčastňujú súťaže Festival vedy a techniky AMAVET, kde niekoľko rokov po sebe postúpili do celoštátneho finále, ako aj Robotického dňa v Trenčíne, či Noci výskumníkov.

Tento rok nás prezentovali 3 projekty: Zdvíhací most (Viliam Ďurík), Inteligentný dom (Jakub Benjamín Trokan a Andrej Nagy), Zrážač emisných častíc (Pavol Ďurík a Dávid Soliar). Súťaž prebehla online.

Aktuálne pracujeme na príprave prezentovania projektov z elektroniky, programovania, optiky a iných tém z fyziky, ktoré sprostredkujeme žiakom základných škôl v okrese. Naším cieľom je prostredníctvom zážitkového poznávania fyzikálnych javov, vzbudiť u mladších i starších žiakov záujem o vedu a bádanie a pozvať ich medzi nás.

Mária Ďuríková | Foto: archív autorky

VIANOCE V ÚTULKU PRE OBČANOV BEZ PRÍSTREŠIA

Možno Vás mnohých prekvapí konštatovanie že Vianoce pre klientov Útulku ako aj ľudí bez domova všeobecne nie sú rovnako radostným časom ako pre väčšinu bežných ľudí. Na vysvetlenie treba povedať, že pre ľudí bez domova (a to rovnako pre tých na ulici či umiestnených v zariadení) sú vianočné sviatky časom emocionálneho vypätia, skúšky, ktorú žiaľ niektorí ani nezvládnu. Každý rok sa pravidelne niekto „stratí“, to znamená že u neho dôjde k recidíve nejakej závislosti, najčastejšie alkoholovej a zhoršeniu psychických problémov. Dotyčný človek jednoducho svoj pocit smútku a osamelosti, vybičovanej v tomto citlivom čase, ide takýmto spôsobom riešiť neznámo kam. Niektorých šťastlivcov na pár dní prichýlia príbuzní, či známi, ale drvivá väčšina trávi vianočné sviatky v Útulku. Samozrejme, že zo strany zamestnancov aj väčšej časti klientov je snaha pripraviť sa na prežitie Vianoc v čo najlepšej pohode, pokoji a dostatku. Už od októbra postupne zbierame od rôznych ochotných osôb, spoločností či organizácií dary a príspevky pre našich klientov vo forme trvanlivých potravín, drogérie či finančných prostriedkov, ktoré sa snažíme na Štedrý večer rovnomerne rozdeliť do balíčkov. Na štedrý deň (ale aj počas ďalších dní) máme prestretý spoločný stôl a stromček. Štedrovečerné menu sa snažíme pripravovať vo vlastnej réžii, so zapojením klientov a zamestnancov do spoločného varenia. Suroviny sčasti dostaneme, sčasti ich kupujeme. Menu je klasické, nechýba aj med

Každý dar sa počíta.

Klienti Útulku tiež túžia po spoločnosti a teple domova.

a oplátky. Niektoré ochotné ženy nám pravidelne napečú a prinesú koláče a zákusky, takže vďaka Bohu nemáme nedostatok. Každý rok si sadá vedúci zariadenia s klientmi k štedrovečernému stolu potom, čo v krátkom príhovore zhodnotil a v modlitbe poďakoval za všetko, čo uplynulý rok priniesol. Následne sa rozdáajú darčeky a zvyšok večera trávi každý podľa vlastného uváženia buď na spoločenskej miestnosti alebo v súkromí na izbe. Na tomto mieste sa patrí poďakovať každému, kto v tomto zložitom čase zabúda na svoje starosti a myslí na tých najposlednejších, ktorí nemajú často krátko vôbec nikoho. Nesúdme, lebo nikto z nás nevie, či sa jedného dňa nemôže ocitnúť on sám, či niekto jemu blízky na ich mieste, bez prostriedkov, bez pomoci, bez prístrešia.

*Blahoslavení milosrdní, lebo im sa dostane milosrdenstva.
(Evanjelium podľa Matúša 5,7)*

Matej Labuda, vedúci útulku | Foto: archív útulku

MsKS | DIVADIELKO GALÉRIA - TRI PRASIATKA A VLK

Milí čitatelia,

keď som pred niekoľkými týždňami zostala s rodinou zatvorená doma v karanténe, odkázaná na pomoc priateľov a známych, s obavou o vlastné zdravie ako aj zdravie ostatných členov rodiny, s myšlienkami, či sa ešte vrátim do práce, či sa ešte stretnem s kolegami, ale aj s Vami, ktorí navštevujete programy MsKS, okrem spánku a modlitieb mi spoločnosť robili knihy. Siahla som napríklad aj po Havlových listoch z väzenia, ktoré písal svojej manželke Olge. V jednom zmieňuje, že ho práve zastihla správa o Werichovej smrti, ktorá ho veľmi zasiahla a neubrnil sa akémsi filozofovaniu nad divadlom. Havel v korešpondencii konštatuje, že to bol práve Werich, ktorý mu pomohol pochopiť, že divadlo to nie je len hra, režisér, herci, diváci a divadelná sála, ale že to je oveľa viac: „zcela zvláštni ohnisko spoločenského a duchovného života, spolutvoríci ducha doby a vyjevujúci a zprítomňujúci její fantazii a humor, že to je živý a do konkrétneho priestoru a času neopakovateľne vklíňený nástroj spoločenského sebevedomí.“

V tomto bode som sa zastavila a „musela“ som myslieť na našich divadelníkov, ako aj všetky ostatné súbory a kapely MsKS. Spomínala som si na všetkých a na celé naše tohtoročné úsilie prinášať mestu umenie, hodnoty a ducha. Istotne všetci vnímame, ako v súčasnosti kultúra krváca. Zároveň nevieme, čo bude ďalej, čo nás ešte čaká. Myslím, že pripravovaná premiéra hry **Tri prasiatka a vlk** (Divadielko Galéria) je verným odrazom dní v ktorých žijeme. Je o neistote (dva sfúknuť domčeky – dva sfúknuť termíny premiéry), ale aj o hľadani možnosti a o ľudskej kreativite, pretože umelcom nejde len o prežitie. Oni chcú žiť a tvoriť aj v tomto období! Preto sme sa rozhodli rozprávkou aj s piesňami nahráť na CD nosič a namiesto divadelného predstavenia Vám priniesť kúsok umenia spôsobom, ktorý je momentálne možný a dostupný. Tri prasiatka a vlk sú aj o odvahe zatočiť so zlom, o vytrvalosti, usilovnosti, priateľstve a vzájomnej pomoci, ale aj o pokore a trepezlivosti prečkať zlé časy nemoci a ohrozenia (karanténa v našich reálnych súkromných domčekoch). V čase, keď sme sa ešte mohli stretávať, boli práve spoločné chvíle pri nácvikoch a nahrávaní tou oázou ľahkosti, humo-

ru a „spoločenského doping“, ktorá nám pomáhala koronové mraky aspoň trochu zaháňať, aby nezasadli do našich duší a naše dni neboli len bojom o holý život. Činohra **Tri prasiatka a vlk** je aj svedectvom o riziku šírenia vírusu, ktoré číha na každom kroku, zvlášť tam, kde sú ľudia odhodlaní urobiť niečo pre druhých aj za cenu vlastného ohrozenia.

Nech je to momentálne akokoľvek, chcem si vedome pripomínať milé chvíle so všetkými, ktorí sú súčasťou MsKS a ktorí pracovali nadšené bok po boku na rôznych projektoch. Chcem sa tešiť na všetkých Vás - návštevníkov a nadšencov umenia a veriť, že sa čoskoro stretáme pri rôznych divadelných predstaveniach, koncertoch, tanečných vystúpeniach, výstavách či filmoch. Táto naša spoločná nádej je síce malým tlejúcim ohniskom, ale stále je. A pokiaľ tu budeme, tak nevyhasne a raz sa rozhorí naplno a zahreje všetkých, ktorí sa stanú súčasťou kultúrnej vatry v MsKS.

Rada by som upriamila Vašu pozornosť na spomínané CD **Tri prasiatka a vlk**, ktoré bude v ponuke už čoskoro. Veríme, že sa môže stať milým vianočným darčekom pre Vaše ratolesti. Nech počúvanie vtipnej a poučnej rozprávky s veselými pesničkami spríjemní Váš spoločný čas (viac info na web stránke MsKS).

Prajem Vám všetkým veľa zdravia a lásky! Zároveň ničím nerušený Advent, príjemné vianočné sviatky a požehnaný celý rok 2021!

Mária Volárová, riaditeľka MsKS

My sme Vaša lekárneň

Ak sa jedná o zdravie
navštívte **lekárneň Vo vilke**

VAŠA

— LEKÁREŇ VO VILKE —

Po-Pia 7.00-17.00, So 8.00-12.00
Lekárneň Vo vilke oproti nemocnici

DECORE

EXKLUZÍVNY ŠTÝL V GASTRONÓMII

DECORE, najväčšia predajňa na viac ako 400 m² v Novom Meste nad Váhom na Odborárskej ulici 3 (bývalé tlačiarne Tising) s ponukou servítkov, sviečok, dekorácií, aranžmánov, jednorazového riadu. Svadobná výzdoba - predaj - prenájom.

kontakt: 0905 962 718

„Adieu“

Adieu, krásny môj milý -
lúčim sa s tebou už navždy.
„Adieu“, zašepkám v tejto chvíli,
kým slnce zapadne za obzor.

Adieu všetkým snom o láske,
ktoré ma umne budú mátať.
Adieu prchavej, nestálej neláske,
čo ako víchor odvanie preč...

Adieu iskrám plameňa,
čo v tele zažnú divú vášeň...
Adieu aj srdcu z kameňa,
krutému ako sám všedný život.

Adieu márnym sľubom, drahý:
a zbohom dávam aj spomienkam...
Adieu...Obzriem sa na staré dráhy.
A kráčam v ústrety novým začiatkom...

Edita Ďurčová

Zimná vláda

Okná obrástli bielymi kvetmi,
no nedajú sa trhať deťmi.
Cencúle nám zdobia domy,
mráz obalil všetky stromy.

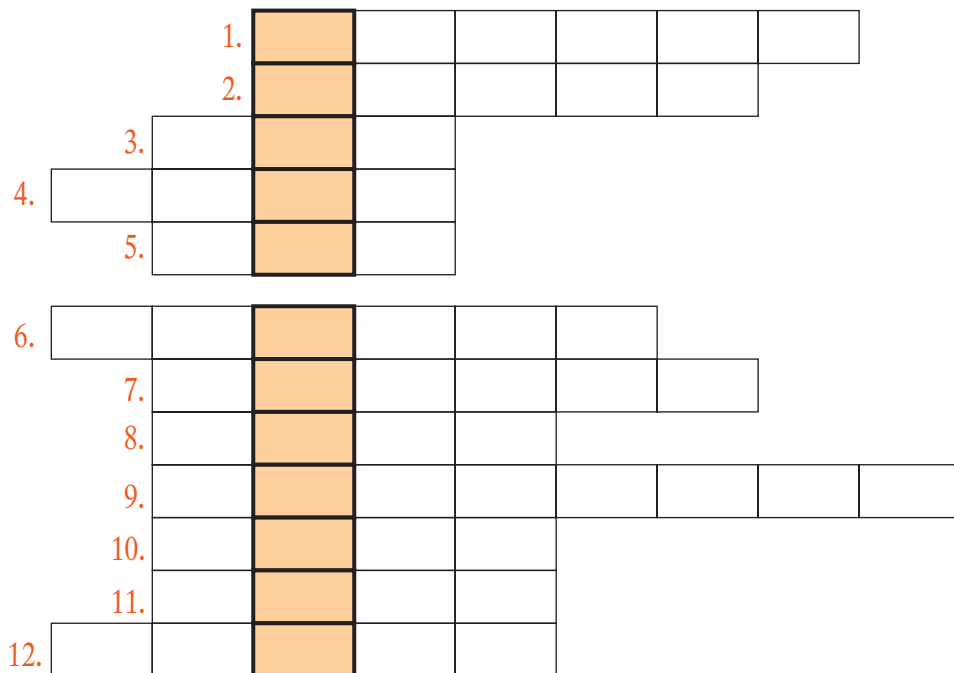
Polia, lúky ba aj lesy,
už volajú: „Zima, kde si?“
Oddýchnuť sa im už žiada,
chýba im tá chladná vláda.

Biely paplón čo dá vlahu,
oddať sa chcú tomu blahu.
A keď zima je už v chotári,
spať si budú až do jari.

Jarmila Foltánová

TAJNIČKA PRE DETI

Správna odpoveď: Svätý Mikuláš

1. nasleduje po nej nedela	6. kľúča a vyrastú z nich rastliny	10. žijú v svorkách v lesoch
2. rastú nám na hlave	7. deti sa na ňom hrajú	11. horúca vyteká zo sopky
3. číslo medzi štyri a šesť	8. sklenené výplne v stene	12. rastú na ihličnanoch
4. jazdia po ceste	9. ochránia ruky pred chladom	a veveričky si na nich
5. druh sovy - mužský rod		pochutnávajú

OSEMSMEROVKA

AMAZONKA	PRIEČNA	LÚČE	PESTOVAŤ	RODINA
DLÁTO	EDITOR	METLA	PIJAVICA	TANCE
DOMINO	HROTY	NÁLADA	PORIADOK	TELA
NÁROD	IMELO	NOHAVICE	PRÁČKA	TELEVÍZOR
DRÁT	JEDLO	OČKÁ	PRAVÝ	TRATIVOD
DREVENICA	KAMARÁTI	OSTROHA	RAKETA	VRANA
DRINA	ŠOK	OTROK	REAKCIA	ZMETÁK

P	P	R	P	O	R	I	A	D	O	K	A	A	D
O	R	N	Á	R	O	D	S	K	Á	T	E	M	Z
R	I	Á	T	E	D	I	T	O	R	E	C	A	N
A	E	L	Č	É	I	S	T	T	K	L	I	Z	A
K	Č	A	V	K	N	I	A	R	O	E	V	O	C
E	N	D	K	A	A	A	N	A	R	V	A	N	I
T	A	A	T	C	K	Y	C	T	T	Í	H	K	V
A	O	L	E	M	I	I	E	I	O	Z	O	A	A
O	Ž	D	R	I	N	A	E	V	S	O	N	M	J
N	Ý	L	J	E	D	L	O	O	T	R	Á	A	I
I	V	S	V	P	L	T	R	D	R	Á	T	R	P
M	A	E	A	Ú	Á	E	E	V	O	Č	K	Á	O
O	R	D	Č	A	T	M	J	Ľ	H	R	O	T	Y
D	P	E	S	T	O	V	A	Ť	A	C	Š	I	A

Riešenie osemsmierovky: RADOŠTNÉ SVIATKY ŽELÁ SPRAVODAJKA

SPOD VYSOKÝCH SIETÍ STÁLE OPTIMISTICKY

Po prvej časti základnej časti mali volejbalistky VK Nové Mesto nad Váhom na konte dve víťazstvá a päť prehiev. Hlavným cieľom zostáva prebojovať sa do elitnej štvorky a na rozdiel od minulej sezóny v nej hráčky nechcú byť len do počtu.

„Po prehre 2:3 v Trnave, kde sme viedli 2:0 sme si situáciu značne skomplikovali. Pri hodnotení našich výkonov sme si zadali jasné ciele do zápasov v odvetách. Môžem prezradiť, že ide hlavne o zvyšovanie útočnej efektivity, prevedenie útočného úderu po obrane, negatívnej prihrávke tak, aby mal súper vždy sťaženú pozíciu. Druhou úlohou je s nasadením odohrať celý zápas,“ uviedol tréner VK Juraj Šujan a dodal:

„Aktuálne máme za sebou tri stretnutia odvet základnej časti. Slaviu UK sme veľmi potrápili a boli sme veľmi blízko k tajbrejku. V Brusne sme po zranení Lucii Poláčikovej našli optimálnu zostavu a po ťažkom boji zvíťazili 3:2. Nabudený Prešov po víťazstve nad Trnavou u nás doma získal napokon len jeden set, tak sme sa mohli tešiť z trojbodového zisku po výhre 3:1. Sme na dobrej ceste. V kolektíve máme konkurenciu na každom poste. V tabuľke nám priebežne patrí 4. miesto. Čakajú nás kľúčové stretnutia s projektom RD (mládežnícke reprezentantky) a v poslednom kole v domácom zápase 12. 12. 2020 o 18.00 h s Trnavou,“ uzavrel.

Tréningový proces extraligy prebieha naplno. Volejbal v najvyššej súťaži má naďalej pandemickú výnimku. Obmedzenia stále týka vo využívaní fitness centra a regenerácie. „

Fitko využívame teda vo vlastných priestoroch a regeneráciu len vo forme masáže. Platí stále povinnosť testovania pred každým stretnutím. Pri domácich zápasoch aj celý realizačný tím. S opatreniami teda

pribudlo s tým súvisiacim testovaním a viac administratívnych organizačných povinností,“ uviedol Šujan.

„Čo sa týka mládeže, naozaj robíme, čo môžeme. Tréneri zadávajú cvičenia na doma, trénujú v skupinách 5+1, čo je veľmi časovo náročné taktó odkoučovať toľko detí. Opäť dodržiavanie nariadení, deti musia mať negatívny test a vyhlásenie o bezinfekčnosti. Veríme, že v januári sa situácia zlepší a dvere do športovísk sa otvoria pre všetkých,“ dodal.

Redakcia

Foto: archív klubu

OSOBNOSTI DECEMBRA

1.12.1970 † BEDNÁRIK Dezider, technik, stavbár. Narodil sa 22.5.1914 v Nitrianskych Sučanoch. Pôsobil v Novom Meste nad Váhom. Zomrel v Bratislave – **50. výročie úmrtia**.

12.12.2005 † TRNOVSKÝ Ivan, lekár-internista. Narodil sa 14.1.1917 v Novom Meste nad Váhom. Pôsobil v Trenčíne, v Novom Meste nad Váhom kde aj zomrel – **15. výročie úmrtia**.

13.12.1925 * KURPELOVÁ Margita, klimatologička, zakladateľka slovenskej fenológie. Narodila sa v Čachticiach. Študovala v Novom Meste nad Váhom. Zomrela 12.1.1986 v Bratislave. Pochovaná je v Čachticiach – **95. výročie narodenia**.

17.12.1950 † LOUBAL František, spisovateľ, pedagóg, historik, politik. Narodil sa 3.4.1893 v obci Chrudichromy (Česko). Pôsobil v Novom Meste nad Váhom. Zomrel vo Všebořiciach (Česko) – **70. výročie úmrtia**.

20.12.1905 * ŠTUBŇA-ZÁMOSTSKÝ Dominik, pedagóg, spisovateľ. Narodil sa v Nemeckej-Zámostí. Pôsobil v Beckove, Čachticiach, Novom Meste nad Váhom – **115. výročie narodenia**. Zomrel v Novom Meste nad Váhom 21. 12.1970 – **50. výročie úmrtia**.

22.12.1960 † CHORVÁTOVÁ-ROYOVÁ Božena, prekladateľka. Narodila sa 1.10.1871 v Starej Turej. Pôsobila v Novom Meste nad Váhom, Adamovských Kochanovciach, Zemianskom Podhradí a v Starej Turej, kde aj zomrela a bola pochovaná – **60. výročie úmrtia**.

22.12.2005 † REŇÁK Ján, pedagóg, hudobný skladateľ, dirigent. Narodil sa 6.4.1934 v Stráni. Pôsobil v Novom Meste nad Váhom, kde aj zomrel – **15. výročie úmrtia**.

26.12.1975 † OBROVÁ-RIZNEROVÁ Božena, herečka. Narodila sa 10.4.1927 v Trenčianskej Teplej. Študovala v Novom Meste nad

Váhom. Zomrela v Ilave. Pochovaná v Bzinciach pod Javorinou – **45. výročie úmrtia**.

27.12.1945 † JESENSKÝ Janko, právnik, spisovateľ, prekladateľ, verejný činiteľ. Narodil sa 30.12.1874 v Martine. Pôsobil v Bánovciach nad Bebravou, v Novom Meste nad Váhom. Zomrel v Bratislave. Pochovaný je v Martine – **75. výročie úmrtia**.

28.12.1860 * MARKOVIČ Július, lekár, národný buditeľ. Narodil sa v Hrachove. Pôsobil v Myjave a v Novom Meste nad Váhom. Zomrel 19.12.1913 vo Viedni. Pochovaný je v Novom Meste nad Váhom – **160. výročie narodenia**.

28.12.1905 * MITOŠINKA Viliam, katolícky kňaz, cirkevný hodnosťár, pápežský prelát. Narodil sa v Pobeďime. Pôsobil v Novom Meste nad Váhom, v Pobeďime, v Čachticiach. Zomrel 13.10.1993 v Kuklove – **115. výročie narodenia**.

OSOBNOSTI S NEPRESNÝM DÁTUMOM NARODENIA ALEBO ÚMRTIA

1570 * SOCOVSKÝ Alexander, učiteľ, náboženský spisovateľ, kňaz. Narodil sa v Novom Meste nad Váhom. Pôsobil v Trenčíne. Zomrel v roku 1617 v Novom Meste nad Váhom – **450. výročie narodenia**.

1775 † PIEŠŤANSKÝ Ján Baptista, katolícky kňaz, jezuita, pedagóg. Narodil sa 6.3.1722 v Novom Meste nad Váhom. Pôsobil v Trenčíne. Zomrel v Bratislave – **245. výročie úmrtia**.

1885 † ŽARNOVICKÝ Ján, pedagóg. Narodil sa v roku 1827 v Novom Meste nad Váhom. Zomrel v Lazoch pod Makytou – **135. výročie úmrtia**.

1945 † NEUBAUER Pavol, spisovateľ, novinár, prekladateľ, redaktor, právnik. Narodil sa 28.9.1891 v Novom Meste nad Váhom. Zomrel v meste Foynód (Maďarsko) – **75. výročie úmrtia**.

SPOMÍNAME

13.11.2020 uplynulo 10 rokov, čo nás po dlhej a ťažkej chorobe vo veku krásnych 91 rokov, opustila naša drahá

Ruženka PAVLÍKOVÁ

a 20.11.2020 uplynulo 101. výročie jej narodenia.

Modlíme sa za ňu, nech odpočíva v svätom pokoji.

Spomíname a nezabúdame.

Dcéra Alena Uhríková s manželom Milanom a vnúčatá Bibiána Grebeňová a Milko Uhrík s rodinami.

Dňa 21. decembra 2020 uplynú 10 rokov,

čo nás navždy opustil náš drahý

Ing. Karol KUDLEJ

S láskou a úctou spomína manželka a celá rodina.

*Odišli tíško, nie sú medzi nami,
ale v našich srdciach žijú v spomienkach...*

5. decembra uplynú 23 rokov od úmrtia

nášho otca a dedka

Karola KAMENICKÉHO

a 26. septembra uplynulo deväť rokov

od smrti jeho manželky

Anny KAMENICKEJ.

Kto ste ich poznali, spomínajte s nami.

Spomína celá rodina

Márne Ťa naše oči hľadajú, márne nám slzy po tvári stekajú.

Čas plynie ako tichej rieky prúd,

kto Ťa mal rád nemôže zabudnúť.

Dňa 27.12.2020 uplynú päť rokov,

čo nás navždy opustil náš milovaný

Jaromír VAVRINEC

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S láskou spomína celá rodina.

Už navždy prestali pre Vás hviezdy svietiť, už navždy prestalo pre Vás slnko hriať, ale tí čo Vás mali radi nikdy neprestanú na Vás s láskou spomínať.

30. decembra uplynú 20 rokov

čo nás navždy opustila naša milovaná

Melánia PAVLÍKOVÁ

a 25. marca 2021 uplynú 23 rokov

čo od nás navždy odišiel náš drahý

Jozef PAVLÍK.

Kto ste ich poznali a mali radi, prosím, venujte im spolu s nami tichú spomienku.

Deti Slávka, Vierka a Jožko s rodinami

*Len kytičku kvetov na hrob Ti môžeme dať
a na Teba spomínať.*

12. decembra si pripomenieme 8. výročie úmrtia

Angely ARBETOVEJ.

Kto ste ju poznali, spomeňte si s nami.

Spomína celá rodina

*Očiam si vzdialená, no v našich srdciach,
v spomienkach si zostala.*

Už je to 30 rokov, čo nás nečakane,
bez stisku ruky a objatia opustila naša milovaná

Vierka KUČEROVÁ

S láskou spomíname – rodičia, sestry a celá rodina

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

OPUSTILI NÁS

Margita Gabrišová († 25.10.2020)
vo veku 67 rokov

Pavína Hladká († 23.10.2020)
vo veku 83 rokov

Pavol Surman († 25.10.2020)
vo veku 74 rokov

Ján Drexler († 26.10.2020)
vo veku 84 rokov

Vilém Srdoš († 28.10.2020)
vo veku 87 rokov

Jakub Drobný († 1.11.2020)
vo veku 91 rokov

Zdenko Klčo († 5.11.2020)
vo veku 61 rokov

Ondrej Staňa († 15.11.2020)
vo veku 95 rokov

Ján Krúpa († 15.11.2020)
vo veku 87 rokov

ANJELI NIKDY NEPLAČÚ

Uprel zrak na ženu, ktorá práve prechádzala cez ulicu a živo sa dohadovala s asi šestnásťročnou dievčinou. Rozhadzujúc rukami jej niečo dohovárala a s dôrazom opakovala jednotlivé slová, ktoré si tinedžerka mala zapísať za uši. Pozoroval tie gestá, nevysokú postavu, živosť, s akou sa vyjadrovala, ale predovšetkým vlasy. Vždy bol presvedčený, že prvé, čo upúta chlapca či muža, ktorý je schopný vnímať tú krásu, nie sú ani tak nohy, prsia, útle boky, ale vlasy. Ženské vlasy. Splývajúce, pôvabne rovné či vlnité, zľahka padajúce na plecía, lemujúce tváre ako madonám. Vlasy padajúce do čela, ktoré si ženy zľahka odhadzujú rukami, vlasy poletujúce, poskakujúce, vlasy všetkých odtieňov, ktoré dokázala namiešať len matka príroda za pomoci modernej chémie. Hľadal ich na každej žene ako istotu, podľa ktorej ju ešte raz nájde a rozpozná medzi tisíckami iných.

Neznáma vytiahla z peňaženky kartičku, podala ju dievčaťu a spolu si to namierili k bankomatu.

- Haló, pani... - zdvihol lístok, ktorý spadol na chodník. Zadychaný jej podával zložený papier a uvidel zblízka oči. - Romy...!

- Čo prosím? - uprela naň nechápavý pohľad.

Odkašľal si, aby zakryl rozpaky.

- Ach... Prepáčte. - Ešte chvíľu zasnene hľadel na jej dlhé splývavé vlasy, ako sa vzdalujú na konci ulice. Romy..., zašepkal znovu, ale už len pre seba. Ten chvíľkový prelud ho rýchlosťou myšlienky vrátil späť do dávno minulého času. Do príbehu, ktorý sa stal jeho životom. A už vôbec nebolo dôležité, koľko naozaj prežil a koľko bol sen. Pamäť mu zalial pocit letného tepla.

V ten neskorý májový deň ho nostalgicky ovanul pach starej školy, čo pamätala ešte lazaret z druhej svetovej vojny i neodmysliteľnú fajku v ústach dobráckeho Dominika Štubňu Zámostského. Ako chlapec sem chodil od prvej po piatu triedu základnej školy a tajne bol zamilovaný do vysokej opatej o niekoľko ročníkov staršej huslistky Jely, ktorá si malého obdivovateľa nikdy ani nevšimla.

Na dlhú chodbu v prízemí gymnázia, ktorú tak dobre poznal, prenikali zvonku hrejivé slnečné lúče. Kráčajúc ticho čítal označenie tried:

II. B, II. A, I. C... Vnímal unavené hlasy učiteľov, mĺkvo sústredenost žiakov, neviditeľný šuchot guľôčkových pier po papierových stránkach i kradmé, zasnene pohľady väzňov drevených lavíc na svet za oknami, kde pestro dýchal jarný život.

Po opatrnem zaklopaní bez čakania pootvoril dvere. V úzkom pruhu svetla zrazil triedu zväčša dievčenských hláv sklonených nad zošítkmi, na ktoré im padali jemné pramene neposlušných vlasov. Okamih chvíľkového vzruchu a spestrenia vo vlečúcej sa monotónnosti. Učiteľov spýta-vý pohľad po chvíli jednej z nich kývol.

Romy podrástla. Zachovávala si ešte svoj kolísavý krok roztopašného malého káčatka, čo je okamžite všade doma, no už vedela nasadiť vážnu tvár, ktorá rýchlo zväží veci pre i proti. Mala v sebe všetok ten pôvab i mámvivé čaro, ukryté v trochu vyzývavom, trochu hádavom detskom pohľade. A tiež čosi, čo mu udrelo do očí hneď ako ju videl po prvýkrát. Niečo spoločné, čo nevedel definovať a čo je vo vzájomnej priťažlivosti dvoch jedincov zakódované snáď už od narodenia.

- No, veď môžem prísť, ale... Učiteľka spevu mi hovorí, že nesmiem príliš... - A hľadajúcim gestom ruky upresnila: - No, že si nesmiem príliš namáhať hlasivky, musím dodržiavať techniku a hygienu hlasu a...

Skôr, ako stihla svoje argumenty dokončiť, zasmial sa.

- Romyna, netaráj, veď budeš len spievať...

Zorničky sa jej zúžili na dve tenučké čiarky a roztržito klopkala špicou malej topánky.

- Tak, tak dobre teda. V utorok. - Obratom siahla na kľučku. - Máme slohovú písomku.

Bol už pri vchodových dverách, keď si spomenul, ako sa zo suterénu vždy ozývali údery odrážaných pingpongových loptičiek od dvoch tenisových stolov, ktoré tam žiaci využívali celé roky. Teraz tu vládlo mĺkve ticho.

Milan Hurtík

(Úvodná kapitola z pripravovanej knihy. Anjeli nikdy neplačú)

Ilustrácia: Jozef Janiska

luna
cafe & bar

Hľadáte útulné, priamo až rodinné miesto
na oddych mimo domova?

Pridte k nám, sme tým ideálnym miestom na stretnutie s priateľmi.
Vychutnajte si zaslužený oddych pri šálke kvalitnej kávy
alebo večerný relax pri pohári vína.

Deti majú k dispozícii uzavreté ihrisko a vy v letných
mesiacoch posedenie na terase spojené s grilovačkou.

Všetci ste srdečne vítaní a
tešíme sa na vašu návštevu.

**Nájdete nás
na adrese**

Jakuba Hašku 10,
Nove Mesto nad Váhom

AKTUÁLNA PUBLIKÁCIA O REŽISÉROVI ROMANovi POLÁKovi

Horák – Polák Hovory o divadle

Publikácia predstavuje tvorbu popredného divadelného režiséra Romana Poláka, rodáka z Nového Mesta nad Váhom. Prof. Mgr. art. Roman Polák je držiteľom viacerých významných ocenení, v roku 2007 mu bola v kategórii divadlo a film udelená prestížna cena Krištáľové krídlo a v roku 2011 ocenenie Osobnosť mesta Nové Mesto nad Váhom za činnosť v oblasti kultúry a umenia.

V prvej časti publikácie sledujeme začiatky jeho režijných aktivít v alternatívnom amatérskom divadle až po pôsobenie na profesionálnych scénach do roku 1989 - najmä v Štátnom divadle Košice a v Divadle SNP Martin. Druhú časť tvoria rozhovory spisovateľa, dramatika, literárneho a divadelného vedca Karola Horáka s Romanom Polákom, v ktorých režisér odhaľuje zákulisie svojej práce. Kniha sa venuje predovšetkým Polákovým činoherným inscenáciám, okrajovo spomína aj jeho operné réžie.

NA TICHEJ HLADINE
ZAMRZNUTÉHO JAZERA
ODKOPNUTÝ KAMEŇ
V SNEHOVOM POPRAŠKU
ZAPISUJE SPOMIENKY
NA LETNÉ KRUIHY VO VODE

Viliam Polák

Úryvky z úvodu publikácie:

Záujem o literatúru, divadlo, celkovo umenie aj šport bol uňho spontánny, na gymnáziu jeho umelecké aktivity podporovali učitelia humanitných predmetov, ako aj kultúrna klíma mesta. Podnetné a zaujímavé novinky z oblasti umenia prinášali do mesta vysokoškooláci, ktorí počas víkendov a prázdnin prichádzali domov. Bol to inšpiratívny zdroj poznatkov, aké nemali miesto v učebných osnovách gymnázia. Nechýbali v nich zmienky o „rozhnevaných mladých mužoch“, o básnikoch bítnickej generácie s ich vzburou proti konvenciám... Sám Polák atmosféru mesta vidí s odstupom času takto: „V novomestských kaviarňach i reštauráciách sa diskutovalo aj o avantgarde, o básnikoch futurizmu, surrealizmu, o autoroch, o akých som vtedy ako študent nič nevedel. O autoroch minulosti i prítomnosti...“

Priestor novomestského kultúrneho domu mal okrem hlavnej scény aj menšiu sálu v ktorej hrával spočiatku súbor Polákovho Takmer poetického divadla na malom javisku, ktoré neskôr igno-

Roman Polák vo vlastnej inscenácii *Mária, bližšie!* v bratislavskom Divadle u Rolanda, Takmer poetické divadlo, 1977

Roman Polák (ako generál Ferenc) s Ondřejem Sokolom (vojenský prokurátor Roman Rédl) v oceňovanom štvordielnom krimi trileri Českej televízie *Rédl*, v réžii Jana Hřebejka z roku 2018.

roval, aby dosiahol typ kontaktného divadla. V tomto období sa vyhraňoval voči tradičnému „mimetickému“ a „popisnorealistickému“ divadlu. Tento svoj postoj vyjadril tým, že sa vedome umelecky dištancoval od ochotníckeho súboru pri novomestskom kultúrnom stredisku, ktorý viedol dlhé roky Štefan Psotný. Polákovi pripadali inscenácie tohto súboru „tradičné“, „staromódne“, „anachronické“. Pre jeho amatérske začiatky bolo príznačných niekoľko tendencií: kontroverzný vzťah ku konvenčnému divadlu oficiálnych scén; príklon k intelektuálne náročnejšiemu divadlu s kvalitným literárnym textom; v dramaturgii uprednostňoval existenciálne i archetypálne témy; uplatňoval multizánrovosť; pokúšal sa o expresívny herecký výraz...

zostavil Viliam Polák

K HISTÓRII OCHOTNÍCKEHO DIVADLA

Posledné prípravy a rady pred vystúpením ochotníckeho súboru s Filanovou hrou *Žolík*. Zľava: Inštruktor Oblastného ústavu osvety v Bratislave a člen divadla Nová scéna v Bratislave herec **Eduard Bindas**, členka divadelného súboru **Olga Vozáfová** (študentka SVŠ v Novom Meste n/V.), režisér súboru **Jozef Novák** (pracovník VUMY), členka súboru **Emília Fehérová** (učiteľka ZDS), člen súboru **Vojtech Knupp** (pracovník ONV) v úlohe Martina, manžela Kláry.

Zápis v kronike domu osvety z roku 1962
Stála ochotnícka scéna

Z vystúpení treba kladne hodnotiť hru *Žolík* od E. Filana.

Vďaka vedúcemu J. Kedrovi, organizátorke S. Markovej, režisérovi Novákovi, hercovi NS ND v Bratislave E. Bindasovi a členom SOS slávila hra nevídaný úspech: Víťazstvo v krajskom kole i kladné zhodnotenie na Celoslovenskej prehliadke v Spišskej Novej Vsi.

Emília Fehérová ako Betka a **Olga Vozáfová** ako Soňa vo Filanovej hre *Žolík*.

ŽOLÍK - divadelná hra o dávných i nedávných ľudských starostiach. Zobrazuje život ľudí v 50. rokoch, dotýka sa závažných etických problémov tých čias a odhaľuje korene mnohých negatívnych javov - protekcionárstva a malomeštiactva. Divadelnú hru napísal Ludovít Filan (otec Borisa Filana) v roku 1960.

Z archívu TASR na stránke www.vtedy.sk

Fotografie M. Slosiarikovej z 15.6.1962 redakcii NS poskytla Tlačová agentúra Slovenskej republiky.

Ak dáte do vyhľadávачa na portáli vtedy.tasr.sk text: *Z práce stálej ochotníckej scény*, dostanete sa k ďalším záberom z hry *Žolík*, na ktorých je aj **Pavol Kozák** (konštruktér z VUMY) v úlohe

Anna Marková, (pracovníčka MNV v Novom Meste n/V.) v úlohe Heleny a **Eduard Bindas** v úlohe dr. Sochora jej druhého manžela.

Soninho brata a **Terézia Handlová**, (pracovníčka v Západoslovenských konzervárňach v Novom Meste n/V.) v úlohe Kláry.

Skvelý slovenský herec **Eduard Bindas** (*3. január 1926 - †28. október 2012) bol predstaviteľom najmä vitálnych sebavedomých postáv. Uplatnil sa aj v charakterových a komediálnych rolách. Eduard Bindas zomrel v roku 2012 v Bratislave vo veku 86 rokov osamelý a o jeho pohrebe nemala širšia verejnosť ani potuchy. Mnohých jeho kolegov táto správa šokovala a vyjadrili zármutok nad jeho smutným koncom.

(<https://www.topky.sk/cl/1001053/1834379/Smutne-vyrocie-smrti-slovenskeho-herca-Konflikty-izolacia-a----prisne-utajeny-pohreb>)

zostavil Viliam Polák

NAŠA FOTOHÁDANKA NA DECEMBER

Fotohádkanky pripravuje Viliam Polák

Na fotografií Ján Pavelek z polovice sedemdesiatich rokov 20. storočia je pohľad na vtedajšiu križovatku na konci Haškovej ulice. Vľavo bola ulica smerujúca okolo „Slovana“ na železničnú stanicu, rovno pokračovala súčasná Ulica M.R.Štefánika, vpravo odbočka na Čachťice a súčasná Hviezdoslavova ulica k Domu osvety. V pozadí vpravo vidieť časť výstavby sídliska Ľuka, už postavené osempodlažné bytovky a budova v ktorej je v súčasnosti pobocka SLSP a predajňa potravín „Pevala“. Na fotografií v strede, kde je vyznačený terén s pozostatkom pôvodnej výstavby, je v súčasnosti obchodný dom Jednota postavený po roku 1980. V pozadí vľavo vidieť časť kaviarne a reštaurácie Slovan.

Cca 50 krokov od zberu č. 1. Na fotografií Ján Pavelek je pohľad z vtedajšej križovatky na konci Haškovej ulice. Ak sa jíte medzi Haškovou ulicou a OD Jednota, na Hviezdoslavovej ulici medzi prechodmi pre chodcov, otočíte sa na východ k budove štátnej správy, správe pár krokov po trávniku medzi cestami, ocitnete sa na mieste, kde by ste pred 45 rokmi videli tento pohľad. Vpravo cesta na stanicu okolo „Slovana“, vpredu blok domov s číslami 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100. V súčasnosti Hviezdoslavova, smer budova štátnej správy). Vľavo pred budovou s plochou na plagáty bola ulička pre peších, smerujúca ku katolíckemu kostolu.

NOVOMESTSKÝ SPRAVODAJCA, 41. ročník

Mesačník, číslo 12/2020 vydané k 30. novembru 2020. Vydavateľ: Mesto Nové Mesto nad Váhom, Čsl. armády 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, IČO: 00 311 863. Mesačník vydáva Mesto Nové Mesto nad Váhom prostredníctvom MsKS v Novom Meste nad Váhom. Redakčná rada: Dana Uhríková, Jarmila Foltánová, Michaela Kobidová, Monika Šupatíková, Milan Hurtík, Jozef Karlík, František Mašlonka, Viliam Polák, Martin Šimovec. Tatiana Brezinská - šéfredaktorka, 0905 257 231. Adresa redakcie: Mestské kultúrne stredisko, Hviezdoslavova 4, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, č. tel.: priama linka: 032 285 69 20 alebo e-mail: redakcia@msks.sk. Uzávierka vždy 10. v mesiaci. Nevyžiadané rukopisy a fotografie sa nevracajú. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov. Grafická úprava a tlač: UNIVERSALPRINT, s.r.o., Priemyselná 2, 915 01 Nové Mesto nad Váhom. Náklad: 1 200 ks. Cena: 0,50 €. ISSN 1338-8223 (tlačová verzia). MK SR - EV 3966/10

Januárové číslo Novomestského spravodajcu vydávame po sviatku Troch kráľov 7.1.2021.